

Olwaandiko lwa Paulo aha Baefeso Obweébeembezi

Olwaandiko aha Baefeso lukaandikwa omu mwáanya gúmo no olwaandiko aha Bakolosai. Béenzi nibateekuza nka nikwo lukaandikwa omu mwáaka gwa 60 gúti káyaabeele yaámazile kuza-alwa Yéezu Kristu. Omwaandiki akeémanyisa weényini nke entumwa Paulo (1:1). Paulo akaandikila Abakristu ba Efeso, náho byaakáaba nka nikwo olwaandiko olu echihika chaálwo chik-aba chili luzoongoloke omu makelezia agáandi káandi áago gakaba gali héehi na Efeso. Káandi, Paulo naasoomboola nka nikwo akaba ali omu ibóhelo obuchilo óobwo akaandika olwaandiko olu (3:1; 4:1; 6:20). Paulo akasiindika olwaandiko olwo aha ngalo za Tikiko óogwo akaba ali omu luzeendo lwo kuyeélela ekelezia ya Efeso (6:21-22).

Efeso gukaba guli omuzihwa muháango guli ikulato lye Echirúumi omuli Asia Eénche. Efeso ekaba ekumuukile habwe éenzu ya múungu waáyo éezo ekaba etiilwého omu kutoózibwa kwo kuhikiilizwa habwa múungu omukázi we Chiyunani. Múungu óogwo akaba naayétwa Aritemi (Amakúlu ge Entumwa 19:23-31). Ekelezia ya Efeso ekaba eyina okwiikiliza kuháango obuchilo neebaanza, náho káyaahikile obuchilo yaáhwéelwa amagala go okwiikiliza kwaáyo óokwo kwo kubaanza (Okusuululilwa 2:1-7).

Paulo naasoomboola omu mulyaango gwa 1:1–3:21 nka nikwo Múungu akatooza abaantu no kubachuúngula kuluga omu bihenno byáabo habwo omuháanda gwa Yeézu Kristu. Naasusanisa ekelezia no omubili, na Kristu nko omútwe gwoómwe. Káandi naasusanisa ekelezia nki ikiindaánsi, na Kristu nki ikúlugusi igazi lyo oluhazo óolwo. Omu mulyaango gwa 4:1–6:20, Paulo naasohozza obusoomboozi omu kwoóleka akazeen-dele ka akeekalile ko obulami bwe Echikristu.

Empola

¹ Olwaandiko olu naálwaandika íinye Paulo entumwa ya Kristu Yeézu habwo okweenda kwa Múungu. Niimbaandikila íimwe abatakatiifu* ba Múungu áabo mulikutúula [omu chaalo cho okwo Efeso]. Íimwe muli abeésigwa aha kukwaátaangana na Kristu Yeézu.

² Embabazi no obuhóolo kuluga hali Isíichwe Múungu, na aha Mukáma Yeézu Kristu, bibe hamo neemwe.

Emigisa zo omwooyo

³ Akuzibwe Múungu ne Iíse wo Omukáma wéetu Yeézu Kristu, ogwo akatufuuha aha buli migisa zóona zo omwooyo, omu bwiikalo bwe emyooyo, aha kukwaátaangana na Kristu.

⁴ Obuchilo Múungu akaba atakahaangile oluhazo lwe éensi, akatutóoza tube abaantu boómwe ha muháanda gwo kukwaátaangana kwéetu na Kristu. Akakola aátyo, atuboneseze

* **1:1 1:1 Abatakatiifu:** Habwo obusoomboozi bwooli osome Obusoomboozi habwa Amagaambo Agagumile.

kuba abatakatiifu áabo tutéena entaambala omu méeso goómwe. Habwe engoonzi yoómwe,

⁵ Múungu akaba alamwíile kuluga kala, kutókóla kuba abáana boómwe aha muháanda gwa Yeézu Kristu. Akalamula kukola aátyo, habwe engoonzi zoómwe.

⁶ Ha bwéecho, nitumusiima Múungu habwe embabazi zoómwe zi ikuzo, éezo akatuha busa aha muháanda gwo Omwaana woómwe engaanzi.

⁷ Múungu akatuchuúngula kulabila enságama ya Yeézu Kristu, ensoonga atuganyíile ebiheno byéetu byóona, kwiingana no obwíinzi bwe embabazi zoómwe.

⁸ Náwe akatuha obusáago bwe embabazi zoómwe, káandi aleeteliile tube na amasala góona no obwéenze.

⁹ Akozile tusoombookelwe olufubo lwe echihika chizima che engoonzíze, na akeenda kuzikola kulabila hali Kristu.

¹⁰ Echihika cha Múungu ni nka nikwo, obuchilo óobwo yaáyeenzile kabulihika, alyaáteelanisa hamo ebiintu byóona ebyo omu igulu ne byo omu nsi, no kubikola bibe ahaansi yo obutégeki bwa Kristu.

¹¹ Múungu akozile amagaambo góona kwiingana ne engoonzíze. Weényini akatutóoza íichwe Abayahudi kuba abahuunguzi bo obuchuúnguzi ha muháanda gwa Yeézu Kristu, nko óokwo chabele chili echihika choómwe kulugiilila kala.

¹² Ha bwéecho, íichwe Abayahudi áabo tweébeembiile omu kumweésiga Kristu, tubone kuba omweésiingizo gwi ikuzo lya Múungu.

13 Neemwe káandi áabo mutali Abayahudi, mwaáhuliile amagaambo ga amazima, nizo Empola Nzima éezo eleesile obuchuúnguzi bwéenyu. Habwo kumwiíkiliza kwáanyu Kristu, Múungu náwe akabataho Omwooyo Mutakatíifu nko olumanyiso lwe endagano éezo yaábalageene. Omu kukola aátyo, akooleka nka nikwo, ímwe muli aboómwe.

14 Ogwo Omwooyo Mutakatíifu no omusiimbo hali íchwé nyini nka nikwo, Múungu naatuha byóona ebyo yaalagéene nka nikwo yaakatuhéele. Ogwo Mwooyo nigwo óogwo Múungu akataho kuhika obuchilo bwo kutuchuúngula íchwé abaantu boómwe. Tusíme ikuzo lyoómwe!

Paulo naasabila Abakristu ba Efeso

15 Niimusiima Múungu, habwa amagaambo góona áago akatukolela. Kulugiilila óobu naáhuliile empola za akazeendele okwo mulikumwiíkiliza Omukáma Yeézu no okweenda abaantu bóona ba Múungu,

16 tíinkuleka kumusiima Múungu ha bwéenyu. Niimbeezuka omwáanya gwóona omu kusaba kwaanze.

17 Niimmusaba Múungu wo Omukáma wéetu Yeézu Kristu, Isíchwé owi ikuzo, ababoneseze omwooyo gwa amasala no gwo kusuululilwa,[†] kuba mubóne kukula omu masala ha kumusoom-bookelwa weényini.

1:14 1:14 Osome 2 Abakorinto 1:22; 5:5. **† 1:17 1:17 Ababoneseze omwooyo gwa amasala no gwo kusuululilwa:** Ensoonga eéndi yaakaáhicha kuba yaábaha Omwooyo gwoómwe óogwo gulikubaha amasala no kusuululilwa.

¹⁸ Abahwéele emiganya yáanyu ebóne kusoombokelwa itegezo lyo kutóoza kwoómwe okwo kuli, no okusoombokelwa obuhite bwo obuhuunguzi bwi ikuzo lyoómwe óobwo yaálagiile abaantu boómwe.

¹⁹ Niimmusaba Múungu nkokwo muhiche kusoombokelwa obuzizi bwoómwe bukúlu hali íichwe áabo tuli abeekiliza. Obuhicha óobwo bulikukola emilimo omuli íichwe, ni nka amagala goómwe maháango

²⁰ áago akakola ahali Kristu obuchilo akamuzola kuluga omu bafwiile. Mála yaámuta olubazu lwo obúlyo omu bwiikalo bwe emyooyo,

²¹ olugulu bwooli kusáaga obukáma bwóona. Okwo, Kristu naatégeka abatégeki bóona, bóona abeene obutwáale, na abeena obwanaángwa bwoóna bwóona. Naabatégeka, niwe mukúlu wa abo bóona, ti omu nsi omu kwoónka, no óobu omu nsi éezo elikwiiza.

²² Múungu amuheéle Kristu obutégeki aha lugulu ye ebiintu byóona, ne ekelezia eheelwe weényini aábe niwe omútwe† gwe ebiintu éebyo byóona.

²³ Ekelezia nigwo omubili gwa Kristu, nayo eyizwiile no obuhikiilizwa bwoómwe. Weényini niwe alikuhikiiliza ebiintu byóona buli haantu.

2

Kuluga omu lufu kwiiza omu bulami

1:20 1:20 Osome Enzina 110:1. † **1:22 1:22 Omútwe:** Ensoonga yaáho no *omutégeki* nali *omukáma*. **1:23 1:23** Osome Abarúumi 12:5; 1 Abakorinto 12:27; Abaefeso 4:10; Abakolosai 1:19.

¹ Ímwe mukaba muli nka abáfwiile habwe ebiheno byáanyu.

² Obuchilo obwo, mukaba nimukola amagaambo mábi ge éensi ezi. Mukaba nimulikoondoókela Isitáani,* likama lya amazimu go obuhicha bwo omu bwíile. Weényini ahanuuluza áabo abatakumugomookela Múungu.

³ Íchwe twéena neechwe, tukaba tuli nka boónyini, tukaba nitukola ebikolwa ebye emibili no obwéenze bwéetu bukaba nibuligila tubikole. Tukaba tuli nka abaantu abáandi okwo bali omu nsi ezi. Tukazáalwa ne entabuko ze echihulumuko, ha bwéecho tukanigahalilwa na Múungu, mala yakaátuchwaázikiile.

⁴ Náho Múungu no owe echiganyizi chiháango, ne engoonzi zoómwe ahali íchwe tiziina muhélo.

⁵ Íchwe tukaba tuli nka abáfwiile habwe ebiheno byéetu. Náho Múungu akatukola kuba abalame hamo na Kristu. Akatuchuúngula habwe embabazi yoómwe.

⁶ Omu kukwaátaangana kwéetu na Kristu Yéézu, Múungu akatuzoola kuluga omu bafwiile hamo náwe, yaátwiikaza hamo náwe tubone kutégeka hamo náwe omu bwiikalo bwe emyoyo.

⁷ Akakola aátyo, abone kwoóleka omu buchilo obulikwiiza embabazi zoómwe ezisaagiliize omu mazima goómwe hali íchwe áabo twiina obúmo omu kukwaátaangana na Kristu Yéézu.

⁸ Múungu akabachuúngula habwe embabazi ye

* **2:2 2:2 Isitáani:** Habwo obusoomboozi bwooli osome *Obusoomboozi habwa Amagaambo Agagumile.* **2:2 2:2** Osome Abaefeso 6:12; Abakolosai 1:13; Tito 3:3. **2:5 2:5** Osome Abarúumi 6:4.

echiganyizi choómwe, aha muháanda gwo kwi-
ikiliza. Óobwo obuchuúnguzi tibukwiiza habwe
echífu chéenyu, éezo ne entono ye engabilano
yáanyu kuluga hali Múungu.

⁹ Timulachuungwiilwe habwe ebikolwa
bwéenyu, ha bwéecho, omuuntu weéna wéena
ataákwiiza akeébuga.

¹⁰ Múungu akatuhaanga nko óokwo tuli.
Akatuhaanga obusha habwo kukwaátaangana
kwéetu na Kristu Yeézu, kuba tukole ebikolwa
ebizima éebyo akatuloongeza tukole.

*Kukwaátanisibwa kwa Abayahudi na
Abanyamahaánga
kulabila ahali Kristu*

¹¹ Mbweénu mwiizuke óokwo mwaabele muli
aho kala. Entabuko yáanyu ne eya Abanyama-
haánga,[†] ti ya abaantu ba Múungu. Abayahudi
bakaba nibabeéta íimwe “abaantu abatasázilwe
ikóba lyo obukwaáta,” náho boónyini nibeeyeta
áabo abasázilwe ikóba lyo obukwaáta, ensoonga
okusálwa kwi ikóba[‡] okulikukolwa ne engalo aha
mibili yáabo.

¹² Mwiizuke nka nikwo, obuchilo óobwo
timulabeele nimumusoombookelwa habwa
Kristu. Mukaba mutakweehuliliza na abaantu
ba Iziraeli, mukaba muli abazenyi áabo
abaabeele mutakenakwiile endagano§ yoóna

[†] **2:11 2:11 Abanyamahaánga:** Habwo obusoomboozi bwooli
osome Obusoomboozi habwa Amagaambo Agagumile. [‡] **2:11**
2:11 Kusálwa ikóba: Habwo obusoomboozi bwooli osome
Obusoomboozi habwa Amagaambo Agagumile. **§ 2:12 2:12**
Endagano: Habwo obusoomboozi bwooli osome Obusoomboozi
habwa Amagaambo Agagumile.

yóona omu ndagano yáabo. Timulabeele ni itegezo na mukatúula nka abaantu áabo abatakumusoombookelwa Múungu omu nsi ezi.

¹³ Náho óobu, habwo kukwaátaangana kwéenyu na Kristu Yeézu, íimwe áabo kala áaho mukaba muli hala na Múungu, óobu mwaáleésilwe héehi habwo omuháanda gwe enságama ya Kristu.

¹⁴ Kristu weényini aleesile obuhóolo ahagáti yéetu, Abayahudi na abaantu abatali Abayahudi. Akatukola íichwe áabo tukaba tutaageéne, kuba no obúmo. Akeehaho obubisa óobwo bwaatutaa-ganiseze nko olusíika.

¹⁵ Kayaasohweeze omubili gwoómwe, akeehaho amagala ge ebilagilo bya Múungu, kuba kuluga embága ibili éezo, akole embága eémo eénsha. Bityo nikwo akaléeta obuhóolo ahagáti yéetu.

¹⁶ Kristu akeehaho obubisa bwéetu habwo omuháanda gwo kufwa kwoómwe aha musalaba. Akakwaátanisa embága ibili éezo kuba eémo no kutukwaátanisa ahali Múungu.

¹⁷ Mbweénu, Kristu obuchilo akeeza, yaáyolekeelela Empola Nzima zo obuhóolo, hali íimwe áabo mukaba timukumusoombookelwa Múungu, na hali abo Abayahudi abaabeele nibamusoomboókelwa.

¹⁸ Habwo kuba Kristu akafwéela aha musalaba, kulabila hali weényini, íichwe twéena, Abayahudi na abatali Abayahudi, tubonesize omwáanya gwo kumwiílila héehi Isíichwe habwo omuháanda gúmo gwo Omwooyo Mutakatíifu.

¹⁹ Mbweénu óobu, íimwe ti bazenyi nali abahiínguzi káandi, náho mwaábeele abatúuzi

hamo na abaantu ba Múungu, abaantu bo olugaanda lwoómwe.

²⁰ Íimwe mwaábeele nke éenzu éezo eyoombek-ilwe aha luhazo, no oluhazo olwo ne entumwa na ababáasi.* Kristu Yeézu weényini niwe ibáale igazi lyo oluhazo olwo.

²¹ Weényini niwe alikwoómbeka ikiindaánsi lyóona kuhicha nilikwaatana kuluunzi, no kulikola libe liháango nke éenzu ya Múungu entakatíifu habwo Omukáma.

²² Aha kukwaátaangana náwe, íimwe káandi, nimukwaatana hamo na abáandi bóona, kuba obwiikalo bwa Múungu ha muháanda gwo Omwooyo gwoómwe.

3

Ikola lya Paulo ha Banyamahaánga

¹ Habwe embabazi ya Múungu aha Banyamahaánga, íinye Paulo, niimbasabila. Íinye mbohilwe habwe emilimo éezo Kristu Yeézu akaámpa ha bwéenyu íimwe Abanyamahaánga.

² Habwe embabazi yoómwe, Múungu ankozile íinye kuba omuhálila woómwe mbone kubalaangaanila íimwe Empola Nzima. Niinsoomboókelwa nka nikwo echo mwaámazile kuchihulila.

³ Múungu weényini akaánsuululila entaahililo yoómwe éezo ekaba eli olufubo. Ndamazile kubaándikila habwe echo ha magaambo mache.

⁴ Kamulikusoma amagaambo gaanze áago naayaandikile, nimuhicha kumanya óokwo

* **2:20 2:20 Oluhazo olwo ne entumwa na ababáasi:** Ensoonga eéndi yaakaáhicha kuba nka nikwo, *oluhazo óolwo oluti-ilwého ne entumwa na ababáasi.*

ndikuzisoombookelwa ezo ntaahililo yo olufubo lwa Múungu habwa Kristu.

⁵ Kala aho, Múungu talabasuululiile abaantu ogwo omuháanda gwoómwe. Náho óobu akoze-size Omwooyo gwoómwe kuzisuululila entumwa na ababáasi boómwe abatakatíifu.

⁶ Nikwo kuzila oóti, óobu na abo abaantu abali Abanyamahaánga nibahuungula ebizima éebyo Múungu yaloongize abaantu boómwe. Abaantu bóona áabo abalikwiikiliza Empola Nzima, baabeele nko omubili gúmo, na nibakoba hamo embabazi éezo Múungu akalagana kulabila ahali Kristu Yeézu.

⁷ Múungu akaankola kuba omuheéleza wo kulaanga ezi Empola Nzima, kulugiilila omu ngabilano ye embabazi yoómwe. Akaámpa engabilano éezo habwa amagala go obuhicha bwoómwe bukúlu.

⁸ Íinye ndi muto kuchila abatakatíifu ba Múungu bóona na amazima tiinkwiílwe butúnu, náho Múungu akaámpa embabazi ezi yo kwoólekeelela Abanyamahaánga obuhite bwa Kristu obutéena ndeengo.

⁹ Múungu, Omuhaangi we ebiintu byóona, akaámpa emilimo yo kubateékelela abaantu bóona, basoombookelwe kuluunzi óokwo alikuhikiiliza entaahililo yoómwe éezo akaba afubile obuchilo bwóona.

¹⁰ Akakola aátyo kuba, amasala goómwe Múungu ga akazeendele kéenzi, gasoombooke ha batégeki no omu butwáale bwo omu bwiikalo bwe emyooyo, omu kulabila entaahililo ye ekelezia.

¹¹ Múungu akakola aátyo, kulugiilila entaahililo

yoómwe ye ebilo byóona, éezo akahikiiliza habwo omuháanda gwo Omukáma wéetu Kristu Yeézu.

¹² Óobu, tukaáhicha kuhika ahali Múungu twi-ina obugimi, habwo kuba nitumwiikiliza Kristu Yeézu na twaakwaátaangeene náwe.

¹³ Ha bwéecho, niinsaba mutaákufwa emiganya habwe ebyaágálalo éebyo ndikubona ha bwéenyu. Ebyo nibibaleetelela nka nikwo nimuhaábwa ikuzo.

Paulo naasabila Abakristu basoombookelwe engoonzi za Kristu

¹⁴ Mbwéenu, habwo kuba amagaambo ago góona, ínye niimmuteelela ebizwi no kumusaba Isíchwe Múungu.

¹⁵ Weényini niwe engeso ye ebiintu byóona byo omu igulu ne ebyo omu nsi.

¹⁶ Niimmusaba Múungu, habwi ikuzo lyoómwe likúlu, ababonese amagala aha muháanda gwo Omwooyo gwoómwe, gwoónyini gubakole mube emaanzi omu muganya,

¹⁷ kuba nka nikwo, Kristu atuúle omu miganya yáanyu, habwo okwiikiliza óokwo mwiina. Káandi niimmusaba abahwéele kuguma omu ngoonzi. Muzile emizi no oluhazo lwe engoonzi.

¹⁸ Mumanye nka nikwo, ímwe hamo na abaantu bóona ba Múungu, mubóne kusoom-bookelwa nka nikwo engoonzi zoómwe óokwo zili mpaango bwooli ha bugazi, obuleehi, echéemo, ne echitubi.

19 Niinsaba mubóne kusoombookelwa engoonzi ezo za Masihi,* kuba entúungwa záanyu zisusane ne ezoómwe Múungu.

20 Múungu akuzibwe! Weényini ahicha kukola amagaambo go kusobeza bwooli, kuchila áago tulikumusaba, nali áago tulikuteékuza nka nikwo yaakaáhicha kugakola. Weényini akola kwiingana na amagala, áago agakola emilimo omuli íichwe.

21 Akuzibwe habwi ikuzo lyoómwe éelyo elibonwa omu kelezia no omuli Kristu Yeézu. Akuzibwe ne enzaalwa zóona, obucha no obuchiile! Amina.

4

Kutúula ha búmo nko omubili gúmo

1 Mbwéenu, íinye ogu ali embóhe habwo kuba niimmukolela Omukáma Yeézu, niimbasaba mutúle nko óokwo mukwiílwe ha kwéetwa óokwo Múungu yaábeétiile.

2 Mube abachuleezi, abafula, abeéyomelezi, na mube nimweemelana buli oómo omu ngoonzi.

3 Muzile echífu kubweémanya obúmo óobwo tukakwaátaanganiswa no Omwooyo Mutakatíifu, habwo kutúula hamo omu buhóolo.

4 Habwo kuba heena omubili gúmo no Omwooyo Mutakatíifu gúmo, nka Múungu óokwo yaátweetiile tubone kwiinaankula okweésigwa okuli kúmo.

5 Mále Omukáma wéetu no oómo, okwiikiliza kwéetu ni kúmo, okubatzizwa kwéetu nakwo ni kúmo,

* **3:19 3:19 Masihi:** Habwo obusoomboozi bwooli, osome echigaambo cha Kristu omu Obusoomboozi habwa Amagaambo Agagumile.

⁶ na Múungu oómo, weényini niwe Isíichwe. Naatégeka bóona, naakola emilimo kulabila bóona, na naatuúla omuli bóona.

⁷ Náho buli oómo wéetu aheelwe na Kristu embabazi, kwiingana no óokwo Kristu weényini yaáyeenzile.

⁸ Éego kuba Amaandiko Matakatíifu niga-gaamba gáti,
“Kayaasutukile olugulu,
akakwáata enkwáate,
yaábaha abaantu engabilano.”

⁹ Mbweenu, kugaamba aáti, “Kayaasutukile olugulu,” ensoonga yaáho ni chiíha? Ensoonga yaáho ni nka nikwo, Kristu acháali atakasutukile olugulu, akatuuka ahaansi kuhika kuzimu.*

¹⁰ Weényini óogwo akatuuka, niwe ogwo nyini ayaasutukile kuza aha lugulu yi igulu lyóona, abone kuhicha kubaho buli hóona.

¹¹ Weényini niwe ayaahéele abaantu engabilano. Abáandi akabahiila kuba entumwa, abáandi ababáasi, abáandi abakúmuuchi be Empola Nzima, na abáandi abalíisa, baliíse no kweégesa,

¹² aha chihika cho kubahikiiliza abatakatíifu, ne emilimo yoómwe ekolwe, aha nsoonga eéti, omubili gwa Kristu gubone kwoómbekwa.

¹³ Echigaambo echo nichizeendeleva kuhicha íichwe twéena katulaaba no obúmo omu kwiikiliza kwéetu no omu kumusoombookelwa Mutábani wa Múungu. Tuláaba abaantu áabo abahikile nko óokwo ali Kristu.

4:8 4:8 Osome Enzina 68:18. * **4:9 4:9 Kuzimu:** Habwo obusoomboozi bwooli osome *Obusoomboozi habwa Amagaambo Agagumile.*

14 Mbweenu, titukuteeyechwa kunu na kunu nka abáana abacheche, habwo omuyaga gwa áago meégeso abaantu ababéehi nibatubuyaanganisa. Abaantu abo, baba nibeénda batuhabise habwa ameégeso gáabo ge ebisuba.

15 Náho, katulaaba nitugaambilana amazima aha mwooyo gwe engoonzi, nitugumisibwa omu magaambo góona, na nitwiingana na Kristu. Weényini niwe omútwe† gwa abeekiliza bóona.

16 Weényini naabateelanisa abaantu boómwe bóona nibaba bámo, nko óokwo enzíingo zo omubili ziteelana no okuba omubili gúmo. Keélaaba buli luziingo nilukola omulimo okwo elikweendelwa, omubili nigukula na niguba gwaáguma.‡

Obulami bwa kala no obulami obusha

17 Mbweenu óobu, niimbagaambila no kubakomeenteleza aha buzizi óobwo Mukáma Yéezu yaampéele nka nikwo, mutaákutuula káandi nko óokwo batuula abaantu áabo abatakumumanya Múungu. Ebiteékuzo byáabo tibiina mugaso,

18 no obweenze bwáabo buli omu nsimbaazi. Bali hala no obulami buluunzi óobwo buluga hali Múungu, habwo busilu bwáabo no obugome bwáabo.

19 Tibakuzila ensóni no obuche bwa káti, bee-taahize omu ngaanda zóona zo obusaambani.

† 4:15 4:15 **Omútwe:** Ensoonga yaáho no *omutégeki* nali *omukáma*. 4:15 4:15 Osome Abaefeso 1:22; 5:23. ‡ 4:16

4:16 **Keélaaba buli luziingo nilukola omulimo okwo elikweendelwa, omubili nigukula na niguba gwaáguma:** Ensoonga eéndi yaakaáhicha kuba, *Keélaaba buli oómo wéetu naakola emilimo éezo Kristu akatuha nko óokwo elikweendelwa, nituba twaáguma omu kweendana*.

Káandi beena etuúнку yo kuzeendelela kukola amagaambo ago góona amábi.

²⁰ Náho ímwe, timuleégesizwe mútyo habwa Kristu.

²¹ Na amazima mukahulila kuluunzi empola habwa Yeézu no kweéyega ameégeso goómwe ga amazima.

²² Mukeégeswa nka nikwo, mulekaane ne en- geso zéenyu za kala, éezo ezaabaleételiile ímwe kuba ne etuúнку ye ebisuba.

²³ Mukeégeswa nka nikwo mukolwe obusha akateékulize ne echihika che emyooyo yáanyu.

²⁴ Káandi, muzwaále akazeendele kasha, nko óokwo Múungu yaábahaangile mususane náwe, kamulaaba abeena ntúungwa nzima butúnu na abatéena kábi.

²⁵ Ha bwéecho, muleke ebisuba. Buli muuntu aábe naagaambila bazeenzíbe amazima, habwo kuba íchwe twéena ni nke enzíngo zo omubili gúmo.

²⁶ Kamulikusaaya, mutáhena, bole! Izóoba litagwamo mucháali muchisaayile.

²⁷ Kusaaya nikuliha Isitáani omwáanya kubasiínga.

²⁸ Omwíibi aleke kwíiba káandi, náho aábe alikukola emilimo mizima habwe engalo zoómwe weényini, abone kuhicha kuba ne echiintu cho kumugabila óogwo atéena chiintu.

²⁹ Mutagaámbe amagaambo mábi, náho mu- gaámbe amagaambo amazima go kubatiimbya abáandi kulugiilila omu byo kubatúunga. Ebyo, nibihicha kubabonesa omugisa ahali áabo aba- likuhulila.

30 Na mutaákumuzululucha Omwooyo Mutakatíifu, habwo kuba weényini no olumanyiso lwa Múungu hali ímwe, óolwo olulikwoóleka nka nikwo, ímwe na abaantu boómwe, kuhicha ha chilo éecho Múungu alituchuungúla.

31 Mbwéenu, mulekaane ni ichubi, echihulumuko, ebiníga, kukuúngana, ebizumi, no obubi bwe engaanda zóona.

32 Mube nimukolelana ebizima, mube abeena echiganyizi, na mube nimuganyílana nko óokwo Múungu yaábaganyíile ímwe aha muháanda gwa Kristu.

5

Kutúula óokwo Múungu ayeendáho

1 Habwo kuba muli abáana ba Múungu abo ayeénda, mususane náwe.

2 Mutuúle omu ngoonzi, nko óokwo Kristu akatweenda íchwé, akeésohoza kufwa ha bwéetu, yaaba echitáambo éecho echiine omulaango muzima ahali Múungu.

3 Náho obusaambani* nakátí butahulilwa omuli ímwe, nali obulofo ne etuúunku za amabonwa, habwo kuba ebikolwa bye engaanda éezo tibizila akáanya omu batakatíifu.

4 Nakátí mutagaamba ebigaambo ebye ensoni, ebigaambo ebye echifweéla nali obuhakani, éebyo tibikweendélwa, náho ebilikweendelwa ne éebyo ebili byo kumusiima Múungu.

4:30 4:30 Osome Abaefeso 1:13.
Aháandi no *obusihani* nali *obuseégu*.
5:20; Abakolosai 3:15, 17.

* 5:3 5:3 **Obusaambani:**
5:4 5:4 Osome Abaefeso

⁵ Kuba ne etuúngu za amabonwa ni nko okulamy ebisusano bitali Múungu. Musoom-boókelwe aha mazima nka nikwo abeena etuúngu za amabonwa, abaseégu, na abalofo tibakuuungula choóna chóona omu bukáma bwa Kristu na Múungu.†

⁶ Mutakuunda omuuntu weéna weéna akababéeha habwa amagaambo nka ago agatéenamo nsoonga, kuba ago magaambo nigo galeetelela echihulumuko cha Múungu aha baantu áabo abalikwáanga kugomookela ebilangilóbye.

⁷ Ha bwéecho, mutateelana na abaantu nka abo.

⁸ Aho kala, ímwe mukaba muli omu nsiimbaazi, náho óobu, muli omu mwaanga omu kukwaátaangana kwéenyu no Omukáma Yéézu. Mbweenu óobu, mulame nka abáana abali omu mwaanga!

⁹ Habwo kuba amagoomba go omwaanga no kukola ebikolwa byóona bye emiganya mizima ne ebye ntúungwa nzima, ne ebya amazima.

¹⁰ Muzile obweéyomeleza bwo kusoom-bookelwa amagaambo áago agalikumusemelela Omukáma.

¹¹ Mutaákuba nimusiimbahala ne ebikolwa bye ensiimbaazi kuba tibiina mugaso, náho mubite ha bwéelu.

¹² Ha kuba amagaambo áago agalikukolwa bweeseléke na abaantu abaheni, na age ensóni no

5:5 5:5 Osome Abakolosai 3:5. **5:5 5:5** Osome 1 Abakorinto 6:9-10; Abagalatia 5:20-21. † **5:5 5:5** ***Obukáma bwa Múungu:*** Habwo obusoomboozi bwooli osome *Obusoomboozi habwa Amagaambo Agagumile.*

óobu kugagaamba.

¹³ Náho buli chiintu chóona kachilikumulikwa no omwaanga chimanyíika, na amazima gaácho gasoombooka.

¹⁴ Niyo ensoonga egaambwa eéti,
“Imuka íwe óogwo ohuniile!

Ozóoke kuluga omu bafwiile,

na Kristu aléeza kukumulikila.”[‡]

¹⁵ Mbwéenu, mube abeétegeelezi nka nikwo mulikutuulaho. Mutaákuba nka abaantu abasilu, náho mutuúle nka abeena amasala.

¹⁶ Mukoze obuchilo bwáanyu kuzima, habwo kuba ebilo ebi abaantu nibakola obuzilwa bwiinzi.

¹⁷ Ha bwéecho, mutaákuba abasilu, náho muleengese kusoomboókelwa áago agali engoonzi yo Omukáma.

¹⁸ Káandi mutatamiila evíini,[§] habwo kuba kutamiila nikuleetelela omuuntu kukola amagaambo ge ensóni. Náho ímwe mwiizuzwe no Omwooyo Mutakatíifu.

¹⁹ Oluhoooyo lwéenyu lube lwe enzina zi ikuzo, ezaburi, ne enzina zo omu mwooyo. Mumuzinile no kumweéyaanda Omukáma Yéezu aha myóoyo yáanyu yóona.

[‡] 5:14 5:14 *Imuka íwe óogwo ohuniile! Ozóoke kuluga omu bafwiile, na Kristu aléeza kukumulikila:* Amagaambo aga ti chihwekezo cho kuluga Endagano ya Kala. Neesana oóti nka nikwo amagaambo aga gakakozwa omu luzina lwe Echikristu. Omu luzina óolu bakakolesa ebinogoka bunaanka bunaanka omu Bibulia nko okususanisa. Osome Isaya 26:19; 60:1; Abarúumi 13:11. [§] 5:18 5:18 *Evíini:* Habwo obusoombooji bwooli osome *Obusoombooji habwa Amagaambo Agagumile.*

²⁰ Káandi, mube nimumusiima Isíichwe Múungu, omu magaambo góona, buchiile, habwa ama-gaambo góona áago Omukáma wéetu Yéezu Kristu akózile.

²¹ Mube nimukoondoókelana ímwe omuli ímwe, habwo kuba nimumweeganya Kristu.

Ameégeso habwa abakázi na abaséeza

²² Ímwe abakázi, mube nimubakoondookela bebeenye, nko kumukoondookela Omukáma wéetu.

²³ Habwo kuba omuséeza nigwo omútwe* gwa mukazíwe, nka Kristu kwa ali omútwe gwe ekelezia, náwe no Omuchuúnguzi we éezo kelezia, niyo omubili gwoómwe.

²⁴ Mbwéenu, nka nikwo ekelezia emukoon-doókela Kristu bityo nyini na buli mukázi náwe amukoondoókele íiba ahali buli chigaambo.

²⁵ Neemwe abaséeza, mube nimweénda abakázi báanyu, nka Kristu okwo yaázizile engoonzi habwe kelezia, akeésohoza habwa yoónyini.

²⁶ Akakola aátyo habwe echigaambo choómwe abone kwéeza ekelezia, káyaabeele yaámazile kuzisemeza aha kuzóoza na améenzi.

²⁷ Kuba abone kweéboneseza ekelezia éezo elikukuzibwa, eteena katokoozi nali kunyaank-abala nali choóna chóona nke ebyo náho eébe entakatífu etéena entaambala.

5:22 5:22 Osome Abakolosai 3:18; 1 Peétero 3:1. * 5:23 5:23
Omútwe: Ensoonga yaáho no *omutégeki* nali *omukáma*. 5:25
 5:25 Osome Abakolosai 3:19. 5:26 5:26 Osome Tito 3:5. 5:27
 5:27 Osome 2 Abakorinto 11:2.

28 Bityo nyini, buli museeza naayeéndelwa amweénde mukázi woómwe nko omubili gwoómwe nyini. Omuséeza óogwo alikumweénda mukaziwe, weényini ogwo ayeyeenda.

29 Ha kuba tiheena omuuntu hoóna hóona óogwo atamwa omubili gwe, náho aguliisa no kugweémanya, nka Kristu óokwo ayemanya ekelezia yoómwe,

30 neechwe tuli enziingo zo omubili gwoómwe.

31 Ha bwéecho, omukwaáta alaasiga iíse na nyina, náwe azeénda kweékwaatanisa na mukaziwe, nábo bábili nibaba omubili gúmo.†

32 Omu magaambo aga heenamo echihwe, ne echihwe echo ni chiháango chilikusobeza. Náho iinye niingaamba habwe empola ya Kristu ne ekelezia.

33 Mbwéenu, niimbagaambila káandi nka nikwo, buli museeza amweénde mukaziwe nko óokwo ayeyeenda weényini, na buli mukázi náwe, ataleka kumukoondookela iíba.

6

Abazéele na abáana

1 Neemwe abáana, mube nimubakoondookela abazéele báanyu, habwo kuba mukwaateéne no Omukáma Yéezu, kuba kukola mútyo ne echigaambo cha amazima.

2 Obakúze iíso na nyoko, echi nicho echilagilo cha mbele echiina endagano nka nikwo,

† 5:31 5:31 *Omukwaáta alaasiga iíse na nyina, náwe azeénda kweékwaatanisa na mukaziwe, nábo bábili nibaba omubili gúmo:* Amagaambo aga ne echihwekezo kuluga echitabu cho Okubaanza 2:24.

³ “Obonese emigisa no kulama ebilo bínzi omu nsi.”

⁴ Neemwe ba táata, mutabachaáhukila abáana báanyu. Náho, mubalele omu kubahana no kubeégesa entúungwa nzima ezilikuluga aha Mukáma Yeézu.

Ameégeso habwa abakáma na abazána báabo

⁵ Íimwe abahálila, mubakoondookele abakáma abalikubatégeka omu nsi ezi, aha kutína no kweéganya na ha kugololokwa omuganya. Mubakoondookele nka nikwo mulikumukoondookela Kristu.

⁶ Na káandi etaákuba kwoónka ha káanya áako balikubaleeba, kuba mubóne kweéseengeleza ha baantu, náho mube nka abahálila ba Kristu abakola ha muganya gúmo, áago Múungu ayeénda,

⁷ ha chihika chizima nko kumugomookela Omukáma na tibo abaantu.

⁸ Musoomboókelwe nka nikwo, buli muuntu naasubizwa no kwiinaankula kuluga ha Mukáma kwiingana ne ebyo ebizima éebyo yaákozile, aábe ali omuhálila nali óogwo atali omuhálila.

⁹ Neemwe abakáma, mubakolele abahálila báanyu ebizima mútyo nyini. Obutabatiinisa, kunu nimusoomboókelwa nka nikwo, Omukáma wáabo no Omukáma wáanyu aba oómo, náwe ali omu igulu, na nimusoomboókelwa nka nikwo weényini tasoloola muuntu weéna weéna.

6:3 6:2-3 Osome Okuluga 20:12; Okwiizukwa kwe Ebilagilo 5:16.

6:4 6:4 Osome Abakolosai 3:21. **6:8 6:6-8** Osome Abakolosai 3:22-25. **6:9 6:9** Osome Abakolosai 4:1.

Kukoza ebikwáato bya Múungu ha kulwaana ni Isitáani

¹⁰ Mále, mugume kuba emaanzi omu kukwaátaangana no Omukáma, muzile obuhicha bwa amagala ga weényini.

¹¹ Muzwaále ebikwáato byóona ebya Múungu, mubóne kuhicha kweétaanisa ne enteba zi Isitáani.

¹² Habwo kuba endwaana yéetu ti ha nságama no omubili, náho nitulwaana no kunuga abatégeki na abeena obuhicha, abakúlu be éensi yo obuzilwa, na aha magala ga amazimu agali omu bwiikalo bwe emyooyo.

¹³ Habwe ensoonga ezo muzwaále ebikwáato byóona bya Múungu, mubóne kuhicha kweémela ha chilo cho obuzilwa, na kamulaaba mwaáhikize góona, mube mugumile.

¹⁴ Ha bwéecho mweemeelele, amazima gabe nko omusipi ogubanywa éenda, na amazima ga akazeendele káanyu omu méeso ga Múungu gabe nke echizwáalo che enchiíngilizi ya aha kalezi.

¹⁵ Káandi, echífu cho kwaátula Empola Nzima yo obuhóolo chibe nke enkeeto omu magulu gáanyu.

¹⁶ Obusáago bwa ago góona, okwiikiliza kube nke enchiíngilizi omu ngalo záanyu, ebahwéele kuchiíngiliza emyaambi yóona yo omulilo gwe elyo Izilwa, Isitáani.

¹⁷ Obuchuúnguzi bube nke engofiíla yi isiinza aha mitwe yáanyu, ne echigaambo cha Múungu chibe nke embáadi éezo mulikuháabwa no Omwooyo Mutakatíifu.

¹⁸ Mube nimusaba obuchilo bwóona omu ngaanda zóona za akasabile na akaleémbeleze,

kwiingana óokwo Omwooyo Mutakatíifu alikubeébeembelela. Mutaákweelemwa habwe echigaambo éecho, na mube bweémi kugasabila abatakatíifu ba Múungu bóona.

¹⁹ Mube nimuunsabila neenye nka nikwo, óobu ndaaba niingaamba echigaambo che empola zoómwe, Múungu aábe naambonesa amagaambo go kugaamba, buli óobu ndaaba niinyolekeelela habwa Yeézu Kristu, mbone kuba niinyatula aha bugimi amazima áago Múungu akasuulula aha Mpola Nzima.

²⁰ Ínye ndi omugaambi we ezo Mpola Nzima habwa Yeézu Kristu, ne echo nícho chilikuleételela ímbe omu ibóhelo. Mbweenu, muunsabile mbone kuhicha kwaátula aha bugimi nko óokwo ndikweendelwa.

Amagaambo go kulaga

²¹ Tikiko, omwiikiliza muzeenzi wéetu engaanzi no omuheéleza omweésigwa wo Omukáma Yeézu, naabagaambila buli chiintu, mubóne kusoombookelwa óokwo ndikuzeendelela ne éecho ndikukola.

²² Niimmusiindika hali ímwe, mubóne kusoombookelwa óokwo tulikuzeendelela no kubatiimbya emiganya.

²³ Ímwe beekiliza bazeenzi béetu, mube no obuhóolo omu kukwaátaangana na Kristu, engoonzi hamo no okwiikiliza okulikuluga hali Isíichwe Múungu na aha Mukáma Yeézu Kristu.

²⁴ Embabazi ya Múungu eébe aha baantu bóona áabo balikumwéenda Omukáma wéetu Yeézu Kristu aha ngoonzi éezo zitéena omuhélo. Amina.

Endagano Eénsha omu Chiziinza
Portions of the Holy Bible in the Zinza language of
Tanzania: Endagano Eénsha omu Chiziinza (New
Testament+)

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Zinza)

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Jul 2025 from source files dated 10 Jul 2025

ec04e043-ebb2-5393-a814-029b879f102a